

de foran nævnte sager om enkeltstående ophævelser af intestatfideikommiss, har man alene indhentet sådanne tiltrædelseserklæringer fra første successor.

Dersom den ved lovens ikrafttræden værende besidder afgår ved døden, forinden fideikommissets overgang til fri ejendom er gennemført, vil de tre femtedele af restværdien af fideikommisset naturligvis være at udbetale til besidderens bo.

Som fremhævet følger det af bestemmelsen i § 1, at fideikommisset ophæves fuldstændigt ved lovens ikrafttræden. De nævnte to femtedele af fideikommissets værdi er således ikke at betragte som nogen del af fideikommisset, men kun som en til fordel for 1. successor båndlagt erstatningsydelse.

Bestemmelserne i stk. 2 sigter navnlig til de også i de indledende bemærkninger nævnte intestatfideikommiss, hvor der i løbet af nogle besidder-skifter kan blive tale om et meget stort antal besiddere, der hver kun oppebærer en ganske ringe andel af fideikommissets indtægter.

Bestemmelsen i stk. 3 har for øje, at der også efter den nye grundlovs § 84, som anført i de indledende bemærkninger, lovligt kan træffes bestemmelse om en fideikommisslignende båndlæg-gelse til fordel for flere ved opretterens død eksisterende personer og een ufødt person efter hinanden, jfr. også § 2, stk. 1, hvorefter loven kun kun finder anvendelse, når formuen skal tilfalde flere ufødte personer efter hinanden. Et familiefideikommiss, der omfattes af § 2, stk. 1, bør derfor ikke gå over til fri ejendom, før det er tiltrådt af den første ved opretterens død ufødte person.

ad § 7.

Bestemmelsen sigter til de fideikommiss, som ifølge deres fundats først træder i kraft på et senere tidspunkt f. eks., når de gennem oplæg af renter har nået en vis størrelse.

ad § 8.

Justitsministeriet har anset det for rimeligt, at der til dækning af de med overgangen til fri ejendom forbundne udgifter og til erstatning for det indtægtstab, som statskassen lider ved den i § 13 indeholdte bestemmelse om fritagelse for stempeling af transporter og for gebyr ved tinglysning af disse, erlægges en vis afgift. Denne er sat til 4 pct. af fideikommissets værdi. Afgiften forventes at indbringe godt 1 mill. kr. Det foreslås, at halvdelen af den indkomne afgift tillægges overformynderiet.

Justitsministeriet har ikke anset det for rimeligt at foreslå nogen højere afgift ved pengefidekommis-

sernes overgang til fri ejendom end de nævnte 4 pct., hvorved bemærkes, at den i lensafsløsningsloven af 1919 fastsatte betydelig højere afgift kun blev opretholdt som grundlovmæssig som følge af den særlige grundlovsbestemmelse om ophævelse af jordegods-fideikommisserne.

ad § 9.

Det er formentlig rimeligt, at de af overformynderiet truffne afgørelser på tilsvarende måde som bestemt i lensafsløsningsloven kan indbringes for et særligt sagkyndigt nævn.

Selve spørgsmålet om, hvorvidt en formue overhovedet omfattes af denne lov er naturligvis et domstolsspørgsmål, jfr. herom § 12.

ad § 11.

Bestemmelsen tager sigte på de forannævnte fideikommiss, på hvis fundatser der ikke er meddelt kgl. konfirmation, og som justitsministeriet derfor ikke har forhåndskendskab til.

ad § 12.

Lovens fortolkning er — bortset fra de rent praktiske afgørelser, der i henhold til § 9 kan indbringes for et særligt nævn — i sidste instans et domstolsanliggende. Det må dog være rimeligt, at der fastsættes en kort frist for indbringelse for domstolene.

ad § 15.

Det må formentlig anses for naturligt, at man foretager en forhøjelse af denne meget beskedne afgift (lensafgiften), der tidligere blev fastsat årligt, således at det samlede provenu dækkede de faktiske udgifter, men i 1931 blev fikseret til det nuværende beløb. Allerede som følge af stigningen i prisniveaueue dækker lensafgiften i øjeblikket langt fra de faktiske udgifter ved kontrollen.

I stedet for af de familiefideikommiss, der overgår til fri ejendom ved lovens ikrafttræden, for året 1954 at opkræve den forhøjede afgift for første kvartal af hele fideikommisskapitalen og for resten af året af de båndlagte to femtedele af værdien, har man af praktiske grunde valgt i april måned 1954 at opkræve den forhøjede afgift med halvdelen og derefter først at pålægge afgift af de båndlagte erstatningsydelser fra og med kalenderåret 1955, hvilket fører til omtrent samme økonomiske resultat.